

Granskning av delårsrapport 2020

Norrtälje kommun

Carin Hultgren

Richard Moëll Vahul

Sofia Nylund

Jenny Nyholm

Jennifer Höök

Översiktlig granskning

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	3
lakttagelser och bedömningar	5
Rekommendationer	9

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2020-01-01 – 2020-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning per revisionsfråga:

Revisionsfråga	Kommentar	
Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?	Ej uppfyllt I den översiktliga granskningen har vi noterat flertalet väsentliga avvikelser mot lag och god redovisningssed, vilket gör att vi inte kan anse delårsrapporten som upprättad enligt lagens krav och god redovisningssed.	
Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?	Delvis förenlig - finansiella mål Grundat på vår översiktliga granskning av återrapporteringen i delårsrapporten gör vi bedömningen att det prognostiserade resultatet delvis är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2020. Kan ej bedömas - verksamhetsmål Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapportens återrapportering anser vi det vara svårt att utifrån den information som lämnats i delårsrapporten bedöma huruvida måluppfyllelsen av verksamhetsmål är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen.	

Inledning

Bakgrund

Fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. I samband med fullmäktiges behandling av delårsrapporten ska även revisorerna bedöma resultatet i delårsrapporten. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande. Vårt ansvar är att granska delårsrapporten utifrån god sed.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten omfattar:

- Översiktlig granskning av den finansiella delen av delårsrapporten per 2020-08-31,
- Förvaltningsberättelsens innehåll,
- Hur kommunen redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisionssed i övrigt har. Detta PM är skrivet i avvikelseform och omfattar våra mest väsentliga iakttagelser och bedömningar.

Den granskade delårsrapporten fastställdes av kommunstyrelsen 2020-10-26. Kommunfullmäktige behandlar delårsrapporten 2020-11-16. Rapportens innehåll har sakgranskats av berörda.

Iakttagelser och bedömningar

Lagens krav och god redovisningssed

Iakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti. Resultatet för perioden uppgår till 205 mnkr enligt granskad delårsrapport. Styrelsen kommer, enligt erhållen tidplan, att överlämna rapporten inom lagstadgad tid till fullmäktige.

Avvikelse från lag och god redovisningssed noteras avseende bl.a. följande:

- Enligt LKBR 13 kap. 3 § första stycket (samt av RKR R17) ska för varje post eller delpost i resultaträkningen i en delårsrapport redovisas belopp för motsvarande period under närmast föregående räkenskapsår, prognos för resultatet för räkenskapsåret och budget för innevarande räkenskapsår. Vi noterar att budget och prognos saknas i resultaträkningen. Vi noterar att informationen finns på ett annat ställe i kommunens delårsrapport. För följsamhet till lag och god redovisningssed behöver informationen dock ingå i resultaträkningen.
- Kommunen redovisar i delårsrapporten skatteintäkter på 1 780,9 mnkr. Enligt cirkulär 20:32 från Sveriges kommuner och regioner (SKR) ska skatteintäkterna (korrigerat för slutavräkning 2019 och 2020) uppgå till 1 758,2 mnkr i delårsbokslut 2020. Skatteintäkter är därmed för högt upptagna med 22,7 mnkr. Slutavräkning för 2019 och 2020 framgår inte heller av not.
- Kommunen har under året erhållit extra tillskott om 113,4 mnkr, varav 8/12 har intäktsofört i delåret i enlighet med RKR:s yttrande från september 2020. Detta tillskott ska redovisas som generellt statsbidrag i kontoklass 8. Kommunen har dock redovisat en del, ca 10 mnkr, som verksamhetens intäkter i kontoklass 3*. Detta är inte i enlighet med god redovisningssed.
- Kommunen har inte anpassat sig till RKR:s *R2 Intäkter* gällande investeringsinkomster och avviker därmed från god sed. Enligt rekommendationen ska inkomster från gatukostnadsersättningar och andra bidrag till finansiering av investeringar från privata aktörer intäktsredovisas i takt med att investeringen färdigställs och kriterierna för intäkt är uppfyllda, dvs när investeringen är färdig att tas i drift, har kommunen fullgjort sin förpliktelse och inkomsten ska därför till fullo vara intäktsredovisad. Enligt tidigare regelverk har dessa inkomster skuldredovisats och upplösts för att matcha anläggningens avskrivningskostnad. Den ackumulerade effekten av ett byte av redovisningsprincip borde ha redovisats som en korrigeringspost i ingående eget kapital. Kommunen har i delårsrapporten inte gjort

någon bedömning av effekten på balans- och resultaträkning avseende detta avsteg. Vid bokslutet uppgår balanserade gatukostnadsersättningar till 47,7 mnkr.

- Kommunen har inte anpassat sig fullt ut till RKR:s *R4 Materiella anläggningstillgångar* gällande komponentavskrivning som från och med 2014 är ett uttryckligt krav. Kommunen avviker därmed från god sed. Motsvarande avvikelse har även noterats vid tidigare års granskningar.
- Av de exploateringsinkomster som redovisas på balansräkningen skuldsida (kontoklass 29) går det inte, utifrån erhållna underlag, att bedöma huruvida dessa är balansgilla eller inte. När det gäller exploateringsersättning har villkoren för den ekonomiska uppgörelsen fullgjorts när kommunen byggt de anläggningar som ersättningen avser. I exploateringsavtal regleras normalt när ersättningen ska erläggas. Det innebär att intäkten ska redovisas när kommunen har rätt till ersättningen, dvs. i den takt som kommunen fullgör sitt åtagande avseende investeringens genomförande. Inkomst vid markförsäljning intäktsförs normalt vid dagen för tillträdet. Kommunen behöver inför årsbokslutet säkerställa att balanserade inkomster hanteras på korrekt sätt och att det finns tillräcklig dokumentation för att påvisa detta. Vid bokslutet uppgår balanserade ersättningar till 588,8 mnkr.
- Kommunen erhåller ett antal ersättningar från Migrationsverket. Dessa ersättningar betalas ut till kommunen utan villkor och restriktioner vilket gör att bidragen ska intäktsföras i den period som det erhålls. Detta enligt rekommendation R2. Vid bokslutet uppgår balanserade ersättningar till 21,7 mnkr.
- I samband med vår översiktliga granskning har vi efterfrågat förklaringar till ett antal resultat- och balansposter med stora förändringar mellan åren. Vi har inte erhållit tillfredsställande förklaringar för samtliga poster och ser det som en brist att ingen analys görs av stora förändringar.

Inför årsbokslutet vill vi göra kommunen uppmärksam på följande:

- Upprättande av översikts- och detaljplan ska alltid redovisas som kostnad. Kommunen behöver inför årsbokslutet säkerställa att inga sådana kostnader finns balanserade på tillgångssidan.
- Enligt RKR:s *R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder* ska en långfristig skuld som förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen även fortsättningsvis vara klassificerad som långfristig, under förutsättning att ytterligare tre villkor uppfylls. Kommunens behöver inför årsbokslutet säkerställa att alla dessa villkor tas i beakta vid klassificering av kort-/långfristiga lån.
- Vi noterar även att det saknas underlag för värdering av exploateringstillgångar. Utgångspunkten för bedömningen är att värderingen

ska ske objekt för objekt. Omsättningstillgångar ska tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen (LKBR 7:5). Med det verkliga värdet avses försäljningspriset med avdrag för beräknad försäljningskostnad (nettoförsäljningsvärdet). Det verkliga värdet bedöms med utgångspunkt i de mest tillförlitliga uppgifter som är tillgängliga vid värderingstillfället. Kommunen behöver inför årsbokslutet säkerställa att det finns underlag för värdering, objekt för objekt, så att det går att göra en bedömning av posten.

Bedömning

I den översiktliga granskningen har vi noterat flertalet väsentliga avvikelser mot lag och god redovisningssed, vilket gör att vi inte kan anse delårsrapporten som upprättad enligt lagens krav och god redovisningssed.

I delårsbokslutet gör kommunstyrelsen bedömningen att balanskravsresultatet kommer att uppgå till 146,8 mnkr vid årets slut och att balanskravet därmed kommer att uppnås för 2020. Vi noterar dock att balanskravsuppställningen inte innehåller prognostiserat resultat enligt resultaträkningen, utan ett resultat justerat för omställningskostnader. Detta är inte i enlighet med god redovisningssed.

Utifrån de ovan påtalade avvikelserna från god redovisningssed samt den felaktiga uppställningen av balanskravet delar vi inte kommunstyrelsens bedömning av att balanskravsresultatet kommer att uppgå till 146,8 mnkr. Däremot delar vi i sak bedömningen att balanskravet kommer att uppnås.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt verksamhetsplan och budget för perioden 2020 innehållande ett antal finansiella mål och verksamhetsmål.

lakttagelser

Kommunen har i Mål och budget 2020-2022 inom 7 målområden (långsiktiga mål) fastställt 23 inriktningsmål med tillhörande indikatorer.

För ett av inriktningsmålen - Ekonomi i balans - har ett antal finansiella målsättningar för året med tillhörande indikatorer fastställts. Resterande inriktningsmål är av mer verksamhetsmässig karaktär, även för dessa finns fastställda indikatorer.

Finansiella mål

Av redovisningen framgår att av kommunens finansiella mål (ekonomi i balans) prognostiseras fem av åtta mål uppnås. I delårsrapporten görs en avstämning mot årsprognosen avseende kommunens finansiella målsättningar och indikatorer som fastställts i Mål- och budget 2020-2022.

Av sammanställningen framgår att fem av åtta i mål bedöms uppnås för året. De mål som inte uppnås är nämndernas budgetavvikelse, låneskuld per invånare samt självfinansieringsgraden.

Indikator	Målvärde 2020	Utfall 2020-08	Prognos helår 2020	Värde helår 2019	Kommentar
Inriktningsmål: En ekonomi i balans					
Budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader, mnkr	0	42,4	-37,8	-7,80	Av helårsavvikelse är 30 mnkr beslutade underskott
Överskottet ska uppgå till 2% av skatteintäkter och generella bidrag	2,6%	9%	4%	1,8%	Uppnås
Låneskuld (i kommun), kr per invånare	26 000	27 792	31 366	23 834	Uppnås ej
Soliditet inkl. pensionsåtagande ska inte understiga 10%	17%	17%	16%	12,9%	Uppnås över 10%
Självfinansieringsgrad investeringar, %	43%	23%	37%	43%	Uppnås ej
Investeringar i % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	16%	10%	16%	17%	Uppnås
Budgetavvikelse för exploateringsintäkter, mnkr	10	-	0	-9,50	Uppnås
Låneskuld (i koncern) kr per invånare	62 000	61 000	62 000	57 228	Uppnås extra upplåning 100 mnkr under Corona

Kommunstyrelsen gör den sammanfattande bedömningen att detta inte påverkar den sammanfattande bedömningen, utan att kommunens ekonomin är i balans.

Verksamhetsmässiga mål

I delårsrapporten görs en avstämning av hur många indikatorer per inriktningsmål som bedöms uppnås för året. I bilaga framgår graden av måluppfyllelse för de olika indikatorerna.

Av den samlade bedömningen som kommunstyrelsen gör i delårsrapporten skriver kommunstyrelsen att samtliga inriktningsmål har fått genomslag i verksamheten. Vidare anges att resultat av vissa inriktningsmål inte kan förväntas förrän på längre sikt, men exempel på tydliga förbättringar som åstadkommit under året finns inom samtliga målområden.

Det görs en bedömning av vad som hittills uppnåtts och i vilken grad indikatorer uppnåtts för vissa verksamhetsmål. Däremot är det svårt att bedöma om graden av måluppfyllelse är tillräcklig då det för vissa mål inte redovisas något utfall på de fastställda indikatorerna och i vissa fall inte gjorts någon uppföljning och bedömning av måluppfyllelsen för året.

Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av återrapporteringen i delårsrapporten gör vi bedömningen att det prognostiserade resultatet delvis är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapportens återrapportering anser vi det vara svårt att utifrån den information som lämnats i delårsrapporten bedöma huruvida måluppfyllelsen av verksamhetsmål är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen.

Rekommendationer

- Inför kommande årsbokslut är det angeläget att kommunstyrelsen åtgärdar ovan noterade avvikelser samt säkerställer att bokslutet är upprättat i enlighet med lag och god sed så att det är möjligt att göra en bedömning av årsbokslutet samt räkenskaperna.

2020-11-02

Carin Hultgren

Uppdragsledare

Richard Moëll Vahul

Granskningsansvarig

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norrtälje kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.